

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita Venerabilis Arnesti, (vulgò Ernesti) Primi Archiepiscopi Pragensis

Balbín, Bohuslav

Pragæ, 1664

I. Humanæ Beatitudinis Radius Gemmevs Ex Vnionibvs Et Margaritis.
Nobilitas Arnesti, Et Clarum Genus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42763

solet, lugeret, paratissimamque semper, & tenerrimam haberet Pietatem; In Legatione Apostolica Pacem, in Aula mundum Cor, in Archiepiscopali Pallio misericordiam retineret; in Principatu pro Justitia dimicaret; in Purpura, totque alijs sanctitatis insignibus nondum se arbitraretur comprehendisse, sed esuriret semper, & sitiret Justitiam. Legisse memini in *Ctesia*, cum nescio quis mercator Indicus, naufragio pretiosissimis gemmis amissis, & in mare effusis, unam omnium elegantissimam, *Pan-tarben* nomine, servasset, eam pacato jam mari filo tenui demississe in fundum, quæ paullatim gemmas omnes amissas revocavit, & attraxerit; tantam illi gemmæ vim Natura tribuerat! Fabulosa narratio sine dubio, sed ista verissima: *Arnesti* animam è cœlo uno pendentem, à DEO in mare hujus sæculi demissam, omnibus continuo divinis humanisque bonis spontè affluentibus, & splendoribus Sanctorum radiasse sic, ut verè vetus illud dici posset: *dispersos virtus radios collegit in unum*. Porro hosce *Venerabilis Antistitis* radios, gemmarum & lapillorum pretiosorum scintillis & radijs comparari optimè posse sum arbitratus, tum quòd videam DEVM ipsum, cum Aaronem suum indueret, velut præcipuum Lucis decus, gemmas addidisse, è quibus divinationem ipse peteret, aliisque dignitatem suam hæc radiorum innocentiam commendaret; tum etiam, quòd gemmarum radijs nihil pretiosius, nihil venustius, nihilque innocentius Natura rerum procreavit; ac denique quòd *Bohemia Prasulem* decere maximè videatur patrijs donis, & gemmis quibus hæc tellus abundat, honorari & inaurari.

Ctesias in Indici.

De Gemma
Pantarbe
mirabilis
narratio!

I. HUMANÆ BEATITUDINIS RADIUS

GEMMEVS EX PNIIONIBVS ET MARGARITIS.

NOBILITAS ARNESTI, ET CLARUM GENUS.

DEpinge animo *Concharum, Margaritarum, & gemmarum Matrem, & Matricem*, quæ Auroræ rubentis contacta radijs super mare navigat, & hians occurrit ad conceptum; *rore* Emblema Nobilitatis in Arnesto
inte.

interim lucidissimo cadente velut Lucis stillâ, & *Vnionem* in *Concha* pariente. Inscribe si placet: *Ex ortu pretium.*

De Conchis
earumq;
gemmais.

Ammianus
lib. 23.

Barthol. Bar-
rientius in
Annos. C. 6.
agit acerya-
tissime.

Generatio *Margaritarum* aptissimum Nobilitatis est sym-
bolum apud Eruditos. Nam & Concharum caro, candidissima
hominum carni persimilis est, & ipsam Nobilitatis & Venuustatis
DEAM, Nymphasque omnes & Gratias *inter gemmas nasci* Poëta
fabulantur, & nascentes & parientes salutant. Difficilis est gem-
marum Nativitas! nam & mare filere, & cœlum ridere, & Au-
roram allucere, & rorem lucidum decidere, ut Unio pariat, ur
oporet. Ros illi materia, Lux animæ loco datur, nasciturque
& noscitur ex radijs. *Lux* (unio clamat) *me genuit!* ideoque
uniones ad lucem, velut ad Matrem, libenter veniunt, cum eo-
rum omnis gloria sit videri. Si nebulosum, dum concipiuntur,
cœlum est, nubilum trahunt colorem; si tonuerit, abortiunt; si
serenat, candidi, lactei, argenteique gignuntur; quale cœlum
primò nascentes viderint, tale præferunt; *Cœlum fronte gerunt,*
lux illis de luce, lumen de lumine. Ita nobiles animos accensa
Majorum lux accendit, ex ortu illis & pretium accedit, & virtus.
Hanc *Vnionum* gloriam, singulari profus munere, Bohemie Re-
gno addidit Deus. In Europa *Margarita multis locis inveniun-*
tur (ait peritissimus Rudolphi II. Cæsaris gemmarius, & Medicus
cubicularius Anselmus Boëtius Brugensis) *verum quæ in Bohe-*
mia prope Hora diovicium, Strakonitium & Rabi Arcem colli-
guntur, mihi cæteris præferri posse videntur. Vidi enim nonnullas,
quæ vix ab Orientalibus possent discerni.

Arneſtus:
Margarita
Bohemie
pretioſa ob
Nobilitatem

Talem Bohemice *Margaritam*, ortu nobilissimam, non tam
Natura, quam Gratia & cœlum produxit, VEN. *Arneſtum* de
Pardubicz; qui nobilissimo ortus genere, Dignitatem & Nobi-
litem corpore ipso præferbat: erant gemmei mores, manus
plenæ hyacinthis & gemmis, *quibus dona & munera, velut glo-*
buli, ut est in sacris litteris, *voluerentur*; aderat amabilis, & in
summa comitate veneranda Majestas, quæ plurimum traheret
de cœlo; serenitas, ut cœli gemmas parientis. At quia in Gem-
mis & Perlis *Conjugium*, ut vocant, seu *Par* spectari & quari so-
let,

C. XXIII. HVMANÆ BEATIT. VIII. RADII. 419
let, Ernestum II. geminum Eminentiss. Principem Cardinalem Ar-
chiepiscopum invenit Bohemia; quo pari gemmeo Pragensis Eccle-
siæ facies nobilitabitur in ævum.

DE NOBILITATE, EJUSQUE RADIIS.

Nobilitas alienum bonum, *Arnesto* proprium fuit. Si na-
tura negasset, Nobilitatem ei Virtus dedisset. Gloriari ille
Avis & Atavis nobilibus potuit, sed illi longè magis *Arnesto*, si
viverent, gloriarentur: Majorum enim Nobilitatem factis &
honoribus proprijs superavit, ut nè Majores quidem *Arnesto*
majores & honoratiores essent. Qui virtutem habet, fundum
& solam habet, ex quo Nobilitas nascitur; facile est fructus le-
gere, cum tibi fecunda & felix arbor domi crescit. Nobilita-
tem Viri magni non obtendunt, sed habent. Infantum est nobi-
les nasci, virorum fieri. Illa nobilitas in utero alieno datur, hæc
in proprio cujusque animo concipitur. Beatus qui nascitur, bea-
tior qui nobilis fit, beatissimus qui utroque (ortu videlicet &
factis) nobilitatur. Nobilitas est ut *folium*, quod gemmarum
fundo subijcitur: nec emitur quidem, nec venditur, sed gemmis
mirabilem addit gratiam, & *aquas* (ut vocant Gemmarij) quã
hilaritate nihil oculi vident hilarius. Hoc virtuti Nobilitas.
Equestri ortus stirpe noster *Arnestus*, Equestri & triumphali
portã simul in gloriam, simul in vitam ingressus est; ut eadem
Cælum ingrederetur, virtute perfecit. *Caput acris Equi & sali-*
entis in hostem, equestri gloriã partum à Majoribus decus, piã
virtute mutavit: Equum hunc *ex campo* & pulvere belli adegit
in Cælum, alãque ingenij, doctrinãq; addidit, ut, velut *Pegasus*
ille stellis expressus, luceret; meritoque *Metropolitana Pragensis*
Ecclesia in Templi tholo, velut in cælo suo, inter Imperatorum
& Regum Zodiacum, hunc *Arnesti Equellum* lucentem collo-
cavit. Quod si huic Equello Horatianũ illud inscripseris: *Est in*
Equis patrum virtus, Nobilitatem magni hujus Præsulis expres-
seris; nam ut Equorum stemmata, sic hominum genus Patres
suos, Naturã filatim ducente, imitatur.

Nobilitas
virtus non
est, sed ma-
gnum addit
pretium.

Ggg

AD

AD NOBILITATEM.

Nobilitas, si nobilitas tua stemmata, pulchra es!
Nobilitate, animi nobilitate, genus!

II. HUMANÆ BEATITUDINIS RADIUS

EX AVRO.

VEN. ARNESTI INGENTES DIVITIÆ, ET
PAR BENEFICENTIA.

Aureus flu-
vius Arne-
stus ob divi-
tias libera-
les.

DEpinge *Fluvium* auriferum ex montibus aureis, seu aurifo-
dinis, prorumpentem, & aureas arenas ac gemmas vehen-
tem (qualis *Watava* apud nos est) hic dives Fluvius, plurimas
urbes & oppida innumeris erroribus alluat, cui Fluvio inscribes:
Errando prodesse volo.

*Philostr. in
Vita Apollon.
lib. 5. c. 9. &
12.*

Fluvium beneficentia typum esse quis non videt? qui cum
præterea aureas arenas vehat, est *dives in omnes*, novoque & au-
reo beneficio commendatur. Nilum *Aegypti craterem* Veteres
appellârunt; & *Vespasianus*, non malus Imperator, ad *Aegyptios*
oppressos, *ex me*, inquit, atq; *ex Nilo haurite!* quo dicto mirificè
miseros recreavit. Porro observatum est, *Fluvios auriferos* sæpe
in aurifodinis nasci, atque ibi suos quasi fluctus inaurare, au-
reasque arenas volvere, & elucere; quod, auctore Plinio, pro-
batissimum est Auri genus. Fluctus colorari dubium nemini esse
potest; vide quæ de flumine Croceo Sinicus Atlas scripsit; & de
Nilo, *lateq; colorat aquora*, cecinit Catullus. Talis igitur VEN.
Princeps Arnestus, cujus hæc imago. Hic, velut aurifer fluvius,
aurum potabile populis propinabat, ab eo toties sublevata, *fame*
moriens Bohemia, est, quam universam benefaciendo peragrabat,
ut errando prodesset, cum *Arnestum* currus onusti pecunijs &
panibus sequerentur. Sed de ejus infinita propè liberalitate jam
pridem egimus, nec vacat repetere.]

Divitiarum
contentus
verè sunt di-
gitis,

DE DIVITIIS ET AURI RADIO.

Auro pretium hominum æstimatio dedit; itaque etiam po-
est.